

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

1. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

จากพันธกิจและบทบาทหน้าที่ของ สสส. ที่ต้องปฏิบัติโดยอาศัยความร่วมมือและความไว้วางใจจากภาคีเครือข่ายและภาคส่วนต่าง ๆ อีกทั้งที่มาของงบประมาณ และควมมีอิสระคล่องตัว ทำให้ สสส. จำเป็นต้องมีการจัดระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของ สสส. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ถูกต้องตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ตรงไปตรงมา ปราศจากการขัดกันของผลประโยชน์ โดยภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเข้ามามีส่วนร่วม และตรวจสอบได้ และภายใต้หลักการธรรมาภิบาลดังกล่าว สสส. ได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการองค์การ โดยการจัดระบบบริหารในส่วนต่าง ๆ กำกับดูแลและส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งนโยบายสำคัญ คือ **“การกำหนดนโยบายทิศทางการดำเนินงานของแผนการดำเนินงานประจำปีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล”** มีการกำหนดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์ กรอบงบประมาณและนโยบายการบริหารกองทุนที่ตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ พร้อมทั้งมีการติดตามกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด โดยเฉพาะ **“หลักการมีส่วนร่วม (Participation)”** สสส. มีกระบวนการสื่อสารถึงแนวทางปฏิบัติส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ โดยได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลา/ช่องทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในหลายช่องทาง โดยเปิดให้ตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสรับรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการการตัดสินใจในกระบวนการวางแผนตามความเหมาะสม มีการรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

ในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี 2568 สสส. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 มาตรา 21 (2) กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินเพื่อการสนับสนุนโครงการและกิจกรรม พ.ศ. 2565 ที่กำหนดให้ผู้จัดการและคณะกรรมการบริหารแผนร่วมจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี โดยแผนการดำเนินงานประจำปีที่สำนักงานจัดทำต้องประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด แผน กลุ่มแผนงาน และงบประมาณประจำปี ในระยะเวลา 1 ปี ให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผน ภายใต้วงเงินงบประมาณประจำปีที่คณะกรรมการกำหนด และต้องผ่านกระบวนการจัดประชุม รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการบริหารแผนและภาคีที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพพิจารณาภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

1. คณะกรรมการกองทุนฯ ประกอบด้วย

- 1) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 2) ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 - 3) ผู้แทนกระทรวงการคลัง
 - 4) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม
 - 5) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
 - 6) ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 - 7) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
 - 8) ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
 - 9) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ด้าน
 - 10) ที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุนที่มีความเชี่ยวชาญ 7 ด้าน
2. คณะกรรมการอนุที่ปรึกษาสำนักงาน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการบริหารแผนทั้ง 8 คณะ
3. ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้บริหาร สสส.
5. เจ้าหน้าที่ สสส.

โดยสรุปกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

สำนักพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.) ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการออกแบบกระบวนการและดำเนินงานจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้นโยบายของคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และการบริหารและกำกับดูแลของผู้จัดการและผู้บริหารสำนักงาน โดยกระบวนการจัดทำแผนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง สิงหาคม 2567 ตามรายละเอียด ดังนี้

1. จัดทำกรอบแนวทาง และการเตรียมความพร้อมการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2568 เสนอผู้จัดการและผู้บริหารพิจารณา

2. ทบทวนข้อมูลจากแผนหลัก (2566-2570) และรวบรวมความเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ ถึงแนวโน้มและสถานการณ์ทางสุขภาพทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์ความสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนระดับชาติ ตลอดจนแนวคิดสากลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อส่งให้แต่ละแผนใช้เป็นรายละเอียดตั้งต้นในการวิเคราะห์และจัดทำแผนต่อไป รวมทั้งระดมความคิด และสำรวจความเห็นเพื่อพิจารณา (ร่าง) กรอบนโยบายการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี และข้อเสนอวาระกลางประจำปี 2568

3. เสนอ (ร่าง) กรอบนโยบายแนวทางการจัดทำแผนการดำเนินงาน และข้อเสนอวาระกลางประจำปี พ.ศ. 2568 ต่อคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาสำนักงาน และคณะกรรมการกองทุนฯ

3. ผลจากการมีส่วนร่วม

มีการเห็นชอบกรอบนโยบายการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี 2568 ได้แก่

(1) **ใช้ทิศทางและเป้าหมายกองทุน ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2565-2574)** สถานการณ์และบริบททางสังคมในปัจจุบัน เป็นกรอบในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายกฎหมาย และทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ นโยบายด้านสุขภาพของรัฐ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไป และให้ความสำคัญกับการใช้ห่วงโซ่ผลลัพธ์ตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงาน ตลอดจนการใช้กลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควบคู่กันไป

(2) **สร้างและขยายผลลัพธ์ทางสุขภาพอย่างทั่วถึงและยั่งยืน** โดยการขยายผลงานสร้างเสริมสุขภาพ โดยใช้ความสำเร็จจากการทำงาน ด้วยการนำองค์ความรู้ ต้นแบบ กลไก และนวัตกรรมเป็นฐานการขยายผลและยกระดับผล

ลัพธ์ทางสุขภาพเพื่อสร้างระบบนิเวศสุขภาพที่ตอบสนองต่อสถานการณ์และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงพลวัตและความแตกต่างเชิงพื้นที่และกลุ่มประชากร เพื่อสร้างความยั่งยืนต่อการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพ

(3) **สนับสนุนการพัฒนาและใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ** โดยนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการทำงานให้เกิดความแม่นยำ สามารถตอบสนองได้ตรงกับสภาพปัญหารายพื้นที่และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมคำนึงถึงการลดช่องว่างทางดิจิทัลในการเข้าถึงองค์ความรู้และฐานข้อมูลการสร้างเสริมสุขภาพได้ง่าย และการเท่าทันต่อการคุกคามและความปลอดภัยทางดิจิทัลต่อการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสร้างการเรียนรู้ การสื่อสาร การพัฒนาศักยภาพ และการจัดการที่รองรับการเปลี่ยนแปลงอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สภาพแวดล้อม และสังคมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพในยุคดิจิทัล

(4) **ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบของประชากรที่มีภาวะเปราะบางจากความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอุบัติใหม่** โดยคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมต่อประเด็นเสี่ยงหรือความท้าทายใหม่ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และสังคม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถรับมือต่อวิกฤตการณ์ทางสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน

(5) **สานพลังการทำงานกับภาคยุทธศาสตร์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภาคปฏิบัติการ และภาคเครือข่ายทุกกลุ่ม พร้อมทั้งสร้างภาครุ่นใหม่** เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพในระดับพื้นที่ ระดับชาติ และระดับสากล ด้วยการผลักดันนโยบาย การพัฒนางานวิชาการ และประสานทรัพยากร เพื่อสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาท และภารกิจด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

และเห็นชอบข้อเสนอวาระกลางประจำปี 2568 ในเรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ” จากข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการฯ ขอให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การทำงานที่จะใช้ขับเคลื่อนวาระกลาง ให้มีความชัดเจนและสามารถวัดผลลัพธ์ได้

การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ (ต่อเนื่องจากปี 2567)

ประเด็นเพิ่มเติม

1. ขยายผลการทำงานวาระกลาง “การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง” ประจำปี 2567 ไปสู่ “การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ”
2. เกิดรูปแบบการทำงานที่ง่ายแต่มีประสิทธิภาพ สามารถเคลื่อนงานต่อผู้รับผิดชอบงานและเครือข่ายที่เป็น New Contribution ที่สร้างความร่วมมือที่มีความชัดเจนและยั่งยืน ระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำ โดยมี สสส. เป็นกลไกเชื่อมประสานการทำงาน
3. เกิดผลลัพธ์ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ เพื่อตอบเป้าหมายความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ ตามทิศทางและเป้าหมาย ระยะ 10 ปี สสส.

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

หลังจากคณะกรรมการกองทุน เห็นชอบ (ร่าง) กรอบนโยบายแนวทางการจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงและข้อเสนอวาระกลางประจำปี พ.ศ. 2568 สำนักพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ ดำเนินการส่งมอบและสื่อสารกรอบนโยบายการจัดทำแผนการดำเนินงาน และข้อเสนอวาระกลางประจำปี พ.ศ. 2568 ให้แต่ละแผนจัดทำ (ร่าง) แผนการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2568 โดยต้องประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด แผน กลุ่มแผนงาน แลงงบประมาณประจำปี ในระยะเวลา 1 ปี ให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผน ภายใต้วงเงินงบประมาณประจำปีที่คณะกรรมการกำหนด และต้องผ่านกระบวนการจัดประชุม รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการบริหารแผนและภาคีที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพพิจารณาภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

นอกจากนี้ จากข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการฯ ขอให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การทำงานที่จะใช้ขับเคลื่อนวาระกลาง ให้มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ จากข้อเสนอแนะดังกล่าว สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์วาระกลางการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพซึ่งประกอบด้วยเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การดำเนินงาน

ข้อเสนอวาระกลางประจำปี 2568		ยุทธศาสตร์วาระกลางการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ			
ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนวาระกลาง: การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง					
สุขภาพดี 4 มิติ					
เป้า 10 ปี สสส	ยาสูบ แอลกอฮอล์ อาหาร กิจกรรมทางกาย ความปลอดภัยทางถนน สุขภาพจิต มลพิษทางสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพอุบัติใหม่				
	ความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพ				
เป้าหมายปี 67: ยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง และความร่วมมือระหว่างองค์กร					
5 ประเด็น ยุทธศาสตร์ วาระกลาง	การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง	การสร้างและขยายความเข้าใจและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง	การเสริมสร้างศักยภาพแกนนำ เครือข่าย และคนรุ่นใหม่ เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนงานการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง	การพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการลดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ/ระบบดิจิทัล	การสนับสนุนการขับเคลื่อน/ปฏิบัติการเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง
	พัฒนาองค์ความรู้ งานวิชาการ ฐานข้อมูล และข้อเสนอเชิงนโยบาย	พัฒนาเนื้อหา สื่อ และกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก	พัฒนาและเสริมศักยภาพแกนนำ เชิงพื้นที่ เชิงประเด็น	พัฒนาระบบและกลไกพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพในเขตเมือง	พัฒนาต้นแบบการดำเนินงานเพื่อลด/ขจัดปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเข้าถึงบริการสุขภาพ และสวัสดิการทางสังคม
	ขับเคลื่อน ติดตามการผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	พัฒนาช่องทางสื่อสาร เชื่อมต่อระบบแพลตฟอร์มเพื่อสร้างการเรียนรู้ ความเข้าใจ	พัฒนาและเสริมศักยภาพคนรุ่นใหม่เพื่อร่วมขับเคลื่อน	สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่ก่อให้เกิดหรือขยายช่องว่างความเหลื่อมล้ำ	ยกระดับและขยายผลการดำเนินงานเชิงประเด็นผ่านโครงสร้างพื้นฐาน หรือแพลตฟอร์มเชิงพื้นที่ เชิงองค์กร เชิงกลุ่มประชากร และเชิงระบบ
13 กลยุทธ์ขับเคลื่อน	สร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อน และติดตามนโยบาย		สานเสริมพลังเครือข่ายเพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อน เชื่อมร้อย และขยายผล		สร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีภาวะเสี่ยง/เปราะบาง